

Siódemka dla elektromobilności

Przemysł motoryzacyjny stoi przed najpoważniejszym od dekad wyzwaniem, związanym z rozwojem zeroemisyjnych technologii w transporcie. Zmiany zachodzące globalnie, polegające na odchodzeniu od napędów konwencjonalnych na rzecz elektrycznych, mogą sprawić, że polski sektor motoryzacyjny utrzyma silną pozycję w krajowej gospodarce, a Polska wyrośnie w branży automotive na nową potęgę gospodarczą Europy, albo będzie nam grozić wykluczenie z europejskiego łańcucha dostaw, redukcja zatrudnienia oraz spadek PKB. Od decyzji podjętych w najbliższych miesiącach i latach zależy będzie, czy na drodze do długoterminowej zielonej transformacji i neutralności klimatycznej Europy, Polska znajdzie się wśród liderów gospodarczych regionu czy też pozostanie biernym obserwatorem zmian zachodzących w innych państwach członkowskich.

Przemysł motoryzacyjny to filar polskiej gospodarki. Odpowiada za 8% PKB i 13,5% rocznego eksportu. Łączne zatrudnienie w sektorze wynosi 490 tys. osób, a więc 7,6% wszystkich pracujących w przemyśle. Nowa Mobilność dotyka bezpośrednio także wielu innych branż i sektorów. Energetyka to 8%, sektor TSL 7%, a branża bateryjna 1,3% polskiego PBK. W najbliższych latach branże te czekają rewolucyjne zmiany, które zdecydują o ich przyszłości. Rozwój i większa dostępność technologii, nowe regulacje, gigantyczne inwestycje, masowa elektryfikacja flot i parku pojazdów elektrycznych, a także coraz większa świadomość i budowa wartości firm w oparciu o zrównoważony rozwój, stworzą zupełnie nowe perspektywy biznesowe.

Realizacja celów Europejskiego Zielonego Ładu, tylko w zakresie transportu, do 2050 r. pochłonie 12 bilionów Euro, co stanowi 43% wszystkich szacowanych wydatków. Suma globalnych inwestycji w obszarze zeroemisyjnego transportu szacowana jest na kwotę 53 bln USD do 2050 r. Ile z tych środków trafi do Polski, zależy od nowo wybranego rządu oraz parlamentu. Obowiązkiem rządzących jest pilna budowa wartości i przewag Polski w gospodarce zeroemisyjnej, w tym wsparcie przemysłu w tak newralgicznych branżach, jak motoryzacja, transport i energetyka. W Unii Europejskiej już za 12 lat nie będzie można już rejestrować nowych samochodów z silnikami spalinowymi, a już w 2024 r. zaczną obowiązywać przepisy AFIR – rozporządzenia, które nakłada na każde państwo członkowskie wiążące i bardzo ambitne wymagania dotyczące rozbudowy ogólnodostępnej infrastruktury ładowania.

W tym samym czasie coraz szybciej postępują negatywne zmiany klimatyczne, którym rynek musi stawić czoła. Cele zawarte w rozporządzeniach o standardach emisyjnych i m.in. nowe regulacje bateryjne pokazują, że odczuwalna jest potrzeba działania. Regulacje takie jak Net-Zero Green Industry Act dowodzą konieczności budowy jeszcze mocniejszej pozycji europejskiego przemysłu neutralnego emisyjnie, tym bardziej, że światowe potęgi gospodarcze, Chiny i USA, realizują swoje przyszłościowe strategie. To najwyższy czas, aby państwa regionu CEE z Polską na czele podjęły niezbędne działania, aby w pełni wykorzystać historyczną szansę na przyspieszenie zeroemisyjnej transformacji. Państwa regionu CEE mają szansę stać się pionierskim rynkiem eHDV, miejscem licznych inwestycji w prywatną i publiczną infrastrukturę ładowania oraz siłą napędową europejskiej konkurencyjności na światowym rynku baterii Li-Ion.

List otwarty polskiej branży zrównoważonego transportu

Apelujemy, aby nowy rząd wykorzystał historyczną szansę transformacji napędowej i potraktował to wyzwanie z najwyższą powagą. Bez zeroemisyjnej technologii nie ma mowy o nowoczesnej gospodarce. Elektromobilność potrzebuje wsparcia i akceptacji całego społeczeństwa, aby rozwijać się z korzyścią dla gospodarki i środowiska. Należy wyprowadzić tę tematykę poza zakres bieżącego dyskursu politycznego, który przez ostatnie lata nie pozwalał dynamizować działań w obszarze nowej, zrównoważonej mobilności, budować wokół niej konsensus oraz wspierać systemowo. Porównywalną rewolucję technologiczną przeszedł polski sektor bankowy, jeden z najnowocześniejszych na świecie, którego rozwój silnie związany jest z polityką państwa.

Rzeczony rozwój nowoczesnych technologii we współczesnych społeczeństwach prowadzi do pozytywnych zmian w przestrzeni gospodarczej i tak dzieje się w Polsce. Już dzisiaj jesteśmy liderem w sektorze baterii litowo-jonowych, który stanowi 2% rocznej wartości polskiego eksportu. Silnych stron nasz przemysł posiada więcej, m. in. w obszarze produkcji pojazdów, w tym zwłaszcza autobusów elektrycznych oraz infrastruktury i komponentów dla motoryzacji. Bez odpowiedniego wsparcia i subsydiowania zielonego przemysłu, Polska będzie jednak systematycznie tracić swoją pozycję, nie mówiąc o budowaniu przewag.

Działania na poziomie regulacyjno-administracyjnym, gospodarczo-rynkowym i społeczno-edukacyjnym, wspierające rozwój elektromobilności, powinny iść w kierunku znoszenia barier na drodze do rozwoju branży oraz wzmocnienia pozycji polskich przedsiębiorstw w globalnych łańcuchach dostaw. Wnosimy o podjęcie strategicznych działań w siedmiu, kluczowych dla transformacji obszarach:

- ① **Przekształcenia Polski w wiodący hub produkcyjny dla sektora elektromobilności**
- ② **Rozwoju ogólnodostępnej i prywatnej infrastruktury**
- ③ **Wzmocnienia pozycji polskich przedsiębiorstw transportowych w europejskim łańcuchu wartości**
- ④ **Rozwoju OZE i przyspieszenia transformacji polskiego sektora energetycznego w kierunku zeroemisyjnym**
- ⑤ **Wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki w ramach wsparcia prac badawczo-rozwojowych i kształcenia kadr**
- ⑥ **Zwiększenia efektywności alokacji środków B+R, koordynacji badań i projektów, a także ukierunkowywania ich na możliwość rozwiązań smart i wdrożeń przemysłowych**
- ⑦ **Zapewnienia finansowania inwestycji i systemowego wsparcia rynku samochodów elektrycznych**

List otwarty polskiej branży zrównoważonego transportu

Działania te są szczególnie istotne dla Polski w momencie, gdy tak mocny impuls w tym kierunku nadany jest przez Unię Europejską. Wykorzystanie odgórnych narzędzi regulacyjnych i mechanizmów wsparcia finansowego zawartych w Krajowym Planie Odbudowy powinno stanowić obecnie priorytet i motywację, aby nadać rozwojowi elektromobilności szczególnie wysokie tempo. Powinniśmy dołożyć wszelkich starań, aby jak najwięcej środków trafiło do naszej gospodarki, a Polska stała się beneficjentem cywilizacyjnych zmian. Wymaga to jednak wsparcia administracji publicznej, wykraczającego poza kolejne kadencje parlamentu, a także zaangażowania wszystkich interesariuszy rynku. Konieczne jest zdefiniowanie nowych priorytetów, stworzenie i egzekwowanie spójnej strategii sprzyjającej ewolucji przemysłu i gospodarki w kierunku zeroemisyjnym.

Dlatego apelujemy o podjęcie wszelkich możliwych kroków ułatwiających elektromobilności intensywny rozwój, a także działanie na rzecz zbudowania szerokiego poparcia społecznego dla rozwoju zrównoważonego transportu w Polsce. Zaczniemy postrzegać transformację w kategoriach szans. W imieniu polskiej branży elektromobilności deklarujemy pełne zaangażowanie i chęć dialogu w zakresie opracowania strategicznego dokumentu „Mapa zmian w sektorze transportu drogowego w Polsce do 2035 r.”, który będzie kompasem dla działań, jasnym sygnałem i impulsem dla gospodarki oraz przyczyni się do stworzenia optymalnych warunków do rozwoju zeroemisyjnego transportu w Polsce, zapewniając do niego powszechny i równy dostęp.

Opracowanie praktycznej i obiektywnej analizy ścieżek prowadzących do transformacji sektora transportu w Polsce w kierunku zeroemisyjnym, zgodnej z celami Unii Europejskiej i globalnym megatrendem, jest niezbędne z punktu widzenia ukształtowania odpowiedniego otoczenia prawnego oraz gospodarczego, wspierającego konkurencyjność polskiego sektora motoryzacyjnego na kreującym się rynku nowej mobilności.